

SLOVENSKI NAROD.

Inčajna vrak dan popoldne, izvenredni modelje in prazniki.
Ima strati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglice 50 vln.,
za uradne razgline 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem gdele inzertov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravljanje "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knallova
ulica št. 5, britileno. — Telefon št. 90.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:	
v Jugoslaviji:	v Izmosti:
celoletno naprej plačan	K 120 — K 140 —
polletno	60 — 70 —
3 mesečno	30 — 35 —
1	10 — 12 —

Novi naročniki naj pošljajo v prvič naročino vedno **po pošti** po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarie se ne moremo ozirati.

Uradništvo "Slov. Naroda" Knallova ulica št. 5, L. nadstropje.
Telefon Slov. 34.

Doprino oprijema je podpisano in zadostno frankovane.

RR Rekoperat na vrata. **RD**

Posamezna številka velja 60 vinarjev.
Poštnina pavšalirana.

"Times" o jadranskem vprašanju.

Londonske »Times« so priobčile na uvodnem mestu ta-le članek: Kočljivo vprašanje o Jadransku in razdelitev pristanišč, obal in otokov vzdolž vzhodne obale med Italijo in Jugoslavijo, je že približno dve leti vzbujalo pozornost diplomatov štirih držav.

To vprašanje je komplikirano radi etnografske raztresenosti Italijanov na eni strani, na drugi strani pa radi odnosnjev med pravoslavnimi Srbi in katoliškimi Hrvati in Slovenci, ki so se združili v svrhu ustanovitve jugoslovenske države, odnosno trodinega kraljestva. Ono je komplikirano vzpričo dejstva, da je večina obrežne dolžine vsled njenih raztrganosti iz zaledja nepristopna za trgovinske namene. To je geografski faktor, ki tako resno vpliva na gospodarsko veljavno jugoslovenskih pristanišč, kakor so Šibenik, Split, Dubrovnik, da, celo kotorska luka. Ta problem je tem bolj težaven vsled zgodovinskega dejstva, da je bila Venecija večstotletna gospodarica Dalmacije.

Končno pa je to vprašanje zpleteno tudi zategadelj, ker so Velika Britanija, Francija in Rusija podpisale dne 26. aprila 1915 londonsko pogodbo, na temelju katere gotovi kraji in številni otoki na vzhodni Adriji pripadejo Italiji in to samo iz strategičnih ozirov in v svrhu da jo vspodbijajo braniti svojo izvanredno nezavarovanovo (zapadno) jadransko obal proti eventualnim napadom s strani Avstro - Ogrske. Dasi je avstro - ogrska monarhija razpadla, vendar je ta pogodba veljavna in postane le takrat brezpredmetna, ako se odreče Italija prostovoljno dobrotam, izhajajočim iz njene izvršitve.

28. januarja 1929 so »The Times« obelodanile kratek obris raznih pojzkov, storjenih v svrhu, da se med Italijo in Jugoslavijo dožene do tega medsebojnega sporazuma, kateri bi omogočil udeleženjem strankam londonske pogodbe izročiti ta dokument v vrsto oih diplomatskih prikazni, ki so brez učinkajočih nasledkov propadli pozabljenosti. Zatorej ne bo potrebno drugega kakor ponoviti fakte dvojice izhodov, pred katerimi se baš zdaj vlada v Beogradu nahaja.

Londonska pogodba.

Londonska pogodba (katere geografske določbe predstavlja poleg prlobčeni zemljevid) priznava Italiji Trst, Istru, velik del dalmatinske središču avstrijskega kraljestva Dalmacije.

sin, Pago, Grossa in sosedne otočice Lissa, Lesina, Curzola, Lagosta, Meleda in Pelagosa. Reka po teh dolobah ne spada pod italijansko območje.

Ponujeni sporazum 14. januarja 1920, katerega naj bi Jugoslovani sprejeli, predlaga malo samoupravno (avtonomno) Reko, in samoupravni Zader, vstvarja pa v zapad, Istri in Voloski corridor (izhod) ali zemljische razstegajoče se vzdolž obali od mesta Reke do Italije. Jugoslavija dobi Sušak, pristanišče in železnicu načile izročene upravi »Zvezni narodov« (League Nations), katera bi tudi varovala in vzdržala avtonomno stališče Reke in Zadra. Nobeden del dalmatinske obali naj bi se ne vojaško oslabil (razorožil, »demilitarized«), vsi otoki v Adriji pa naj bi zgubili svojo vojaško ali trdnjavsko vrednost, Italiji pa pridejo v last Lussin, Lise in Pelagosa.

Januarska ponudba sporazuma je tako urejena, da daje polno veljavno gotovim italijanskim trditvam, kojim Jugoslaviani ne pripisujejo nobene verodostojnosti. Posebno zanimali so oni trditve, da je Reka »Citta Italianissima«, to tem manj, ker od 25.000, kateri se navajajo kot italijansko prebivalstvo mesta, velik del nosi imena, ki so očitno hrvatskega izvira. Župan — »Italian« — sam je brat hrvatskega voditelja jugoslovenske stranke. Lokalno prevladanje italijanskega jezika pa se more prisovati zatiranju razsule madiarske vlaste hrvatskega živila v pokrajini, katero madjarizirati bi bilo popolnoma zmanj.

Potvorjenje ljudskega štetja.

Jugoslovani vzdržujejo dalje trditev, da je italijanska večina na Reki, katera se je začela javiti od leta 1910, naravnost le sad potvorjenja številk pri ljudskem štetju v prid stranki, sovražnemu hrvatskemu interesom. V slučaju mesta Zader, kjer se ne zanika večina Italijanov. Jugoslovani trdijo, da je sestavljena skoraj izključno iz uradnikov in njih družin, katerih je mnogo, ki so potomci italijansko govorčih avstrijskih uradnikov, izseljenikov iz Lombardije leta 1859., in iz Venecije leta 1866., ko so te provincije bile vzete Habsburžanom. Tem uradniškim besincem so se preskrbelo službe v Dalmaciji in Istri in njih zastonniku so se zbrali v Zadru kot upravnemu središču avstrijskega kraljestva Dalmacije.

10

slovanška država, je pisal Linhart, a je prav tako germanška kakor Izdajalska Prusija . . . Tlačani smo, robovi, nič drugega. — In kaj lahko še postanemo? V Avstriji menim nikdar več kot tlačani in robovi . . . A brez nje in sami iz sebe? — no, le Bog bo sodnik! Toda obupati ne smemo!

»V Avstriji robovi, a v Franciji miliči!« Je zinil končno Hueber. »Bič ali sekira: le to dvoje nas pričakuje, prijatelji. A vse kaže, da se nam bliža sekira — smrt! Pri Lodiju na Addi smo bili že maja meseca strašno tepeni in pretekli mesec smo pri Arkuolu izgubili prav vse. Na tanki nitki visi naša usoda! Naj padaše Mantova, in Avstrije je konec! In potem?«

Malo je govoril Hueber, a kar je povedal, je vselej dokazal z vestmi, ki jih je zbiral na pošti in jih sestavljal v verigo, ki se ni dala raztrgati. Montenotte, Milesimo, Dego, Ceva, Mondovi, Lodi, Castiglione, Roveredo in Bassano ter končno Arcole so od aprila do srede novembra sama krvava bojišča, na katerih je zmagalet vedno in vedno le Buona parte.

Ali je še mogoče, da reši našo razbito vojsko feldzeugmeister pl. Alvinzy s svojimi italijansko-britanskimi polki? Ali bi ne bilo najmodrejše, da sklene nač minister Thugut mir s Francijo. Še predno se razlije Jakobišča in vodjen preko naših dežel? — Lahko je junački Wenigar pa je udaril z roko po knjigi in odgovoril: »Po številu smo največji, po vplivu najnajvečji! Ne v šoli, ne uradu, ne v armadi ne veljamo nič: le kot krama za topove in puške smo dobrji, pri rekvizicijah in kontribucijah nas poznamo, sicer pa nas povsod odrivajo in zančujejo! Vse žrtvujemo za državo. Ljubimo jo, umiramamo zanj, a ona? Avstrija bi morala biti notranjim avstrijskim kronovljam, ki so daleč

Jugoslovani trdijo, da će bi bil Zader odločen od Dalmacije, bi se moglo to uradniško prebivalstvo preseliti kam drugam v svrhu pridobite zasluga. Ako bi se to zgodilo, bi italijanska večina prebivalstva v Zadru prenehalo. Dalje se oni pritožujejo glede krivice priznanja italijanske večine v mestu Zader ali na Reki, ker s tem se vsiljuje politično prednjetvo mestne manjšine nad okolišansko prebivalstvo, katero je v ogromni množini slovansko. Oni se dalje protivijo temu, da bi eksistencija teh mestnih večin bila zadosten vzrok izključenja njih mest iz Jugoslavije, ker so železnice, pristanišča in javna poslopja, ki se nahajajo v njih, bila plačana od prebivalcev. Večinah, na velikih notranjih pokrajnah, ki so zdaj deli trodinega kraljestva.

Jugoslovani se sklicujejo, da je vse prej ko pravilno, če se 12 milijonov Jugoslovjanov odvzame njih eden zmožen in priklenet dohod k jadranskem morju na vzhodni strani, samo za to, da se zadovolji politična stranka v Italiji, ki podpira zahtevne nedavno stvarene množine na Reki, obstoječe deloma iz italijanskih priseljencev, najbolj pa iz oseb hrvatskega izvira, ki slučajno govori italijansko, in to veslo temu južnemu ugodnemu šolskemu odnosev, katero je madžarska vlada zadnjih 20 let uveljavila.

Otoki.

Obravnavajoč predlagano pridelitev otokov Lussin, Lissa in Pelagosa k Italiji, Jugoslovani naglašajo, da ozirajo se na skoro izključno slovansko narodno pripadnost prebivalcev teh otokov, se njih aneksijo ne more upirati na etnografske razlage. Dalje, ker gredo vsi proizvodi rihstva in kmetijstva, pridobljeni na teh otokih, v dalmatinska pristanišča, bi to tudi v gospodarskem oziru krivично bilo in ker bi le - ti otoki v vojaškem oziru mogli vsakozgubiti (njih utrdbe razrušene biti), bi oni tudi v strategičnem oziru Italiji brez koristi bili. Glasom londonske pogodbe bi bilo okoli 800.000 Jugoslovjanov iz trodinega kraljestva izloženih. Wilsonova črta jih izloči samo 400.000. Ponuden sporazum meseca januarja pa bi prejšnje večje število podvrgel italijanskemu kraljestvu.

Da se doseže bržkomogoči mir in ugodnosti, zvezane s prijateljskim in ugodnostim, so Jugoslovani pripravljeni sprejeti Wilsonovo črto ter preteti zgora 400.000 svojih narodnih hrabrov. Oni bi imeli v svojih rokah Reko ter bi nemudoma lahko začeli z razvojem trgovskih odnosev v

svoji deželi. Sporazumska črta je zanje ravno tako nesprejemljiva, kakor ona, označena v londonski pogodbi. Prva udušuje njih prostro trgovsko razpolaganje na Reki ter vstvarja nesmiselno in nevarno mejno razmerje, katero jih oropa velik del čisto slovanskega ozemlja. Drugo pa sploh smatrajo za nemogočo. Ta pogodba je bila naperjena proti sovražnikom in Jugoslovani

pravijo, da omi ne morejo razumeti, zakaj naj bi se uveljavila nasproti zavezniku in kako naj se uveljaviti in po komu. Dalje oni navajajo, da je priznanje od strani Združenih držav italijanskih zahtev glede Albanije odviselo od sprejema Wilsonove črte in da se le tako priznanje »pravice v Albaniji nikako ne bo uresničilo, če se izvedejo pogoji londonske pogodbe.«

Severni „Slovenci“.

Zapadno od Gdanska ob obalah Vzhodnega morja bivajo ostanki nekdaj pomorjanskih Slovanov, »Slovenci« ali Kašubi. Njih jezik je tokoreč poljski dialekt. Prve dni februarja je deločico zavzela poljska vojska.

Poljak, ki se je s poljsko vojsko udeležil tega pohoda, ki je končno rešil to slovansko betovo pruskega gospodstva, nam v »Glosu narodu« izvaja sprejem Poljakov pri Slovincih.

»Veselo je to ljudstvo, prisrčno, gostoljubno in dasi je od začetka nezaupno, da vendar v njem zlato srce, staleni humor, a poleg tega je organizacijska sposobnost in deloljubnost, ki je omogočila Kašubom, načelo nerodovitni zemlji si pridobiti do veliko gospodarsko silo. Ze od 31. januarja se je naša vojska nahajala v stolici Kašubov, v Koščerčnju (Berent), a predno smo prišli do Puščave.

Moralni smo tukaj ostati, a smo od tega imeli veliko korist, da smo se temeljite spoznali s Kašubi. Neradi so naši oddelki šli iz teh stran, da bi 8. februarja zavzeli Kartuze. Tuje je mogel že lani sedanj načelnik Sobiecki prirediti veliko nacionalno svečanost, ki se je udeležilo poljsko ljudstvo vse okolice. Pred nam je odšel Grenzschutz, pojoč »Deutschland über alles!« Spomenik Vilhelmov je odnesel s seboj... Pot do Wejherova je čudovita pot skozi kašubsko Švico.«

»Slovence« se imenuje pravzaprav je del Kašubov in sicer ob lebškem jezeru tik ob morju. Po veri so katoliki, protestantov je le 6% in to so izključno lebški Slovenci. Stisnjeni so bili Kašubi v kotu med Vislo in morjem; to in pa stik s poljskim ozemljem jih je ohranil. Zdaj pripadajo poljski državi. Po številu jih je 100 tisoč. ★

Politične vesti.

= Ugotovitev. Na shodu zaupnikov jugoslovenske demokratske stranke dne 29. februarja t. l. v Ljubljani je rekel dr. Kukovec med drugim: »Eden izmed najzagrizenjejših zagovornikov individualitet iz avstrijske dobe, dr. Brejc, takratni poverjenik notranjih zadev v Ljubljani, ni maral za koroško nevarnost. Od nelega samega predlagani razgovor s Korošči se je naenkrat moral preklicati in dr. Brejc je klub ledeni cesti moral z avtomobilom direkt v Zagreb, da še vjame vlast odposlanec Narodnega veča za Beograd, da tudi neizvoljeni mesto odstotnika dr. Korošči bolj nasprotuje proglašu ujedinjenja avstro - ohrskega Jugoslovana z Jugosloveni srbskega kraljestva, nego da podpira ustvarjenje trdne vezi skupnosti za ves narod.« — Z ostrom na te očitke ugotovljani sledijo: beseda »individualitet« je sicer na tem mestu nejasna, vendar se da sklepiti iz nadaljnega konteksta, namreč iz opisa moje poti v Beograd, da znači »zagovornik individualitet« na sprotnika jugoslovenskega ujedinjenja.

Zato je potrebno, da razjasnim svojo takratno pot v Beograd. Novembra 1918 je Narodno veče v Zagrebu določilo deputacijo okrog 30 oseb, ki so dobile nalog, da se podala nemudoma v Beograd in na podlagi »uputov«, ki jih je bilo Narodno veče sklenilo, izvedejo ujedinjenje s kraljevino Srbijo in ta namen stopilo z dinastijo, ministrov in strankami v Beogradu v razgovor. Med delegatimi je spadal tudi dr. Korošč, ki je takrat bil še odseten v Švici ali na Francoskem. Radi tega je stranka določila mene za delegata, dasi sem se temu odločno upiral, ker se nisem preje udeleževal tozadnevnih posredovanj v Narodnem veču, sem moral končno vendarle sprejeti mandat in se odbrati v Beograd. Ko sem tia dospel, sem opazil, da so se med delegatimi, ki so imeli čisto jasna in točna navodila od Narodnega veča samega: začele dolgotrajne seje, na katerih je vodila delegacije gosp. Svetozar Pribičević poskušal »uputiti« Narodnega veča prikrojati po svojem okusu. Temu se je del delegacije odločno upiral in

je bil, toda vendarle nepopisno srečen in poposen.

Pred njim je stal huzarski stotnik, po dvorišču pa sta dva huzarska podčastnika prepeljala troje visokih, mršavih konj, upehanih in mokrih, da se je kar kadilo od njih.

Torej pripravite takoj vse svobodne sobe! — je ponavljal stotnik in si otiral z robcem celo. »V drugem nadstropju za njuni visokosti, v tretjem za generala in zame. Podčastnikoma dajte postelji blizu hleva; ostali ostanejo pri konjih.«

— Kakor ukazujete, preblagorodje! — se je skrivil Rechter po pasu in mečkal čepico po rokah. »Toda tisočkrat prosim odpuščanja: vojska je . . . vsak dan in imam gostov. — a na takih poskokih nismo prav nič pripravl

Iudi jaz sem vatal pri eni seji in sem opozorjal, da imamo vendar atrikina navodila od Narodnega veča, katerih se moramo držati in ki so se vsaj menjela popolnoma jasna. Mojemu mnenju glede točke, o kateri se je takrat obravnavalo, se je pridružil tudi zosp. dr. Kramer. To je moje nasprotovanje jugoslovenskemu ujedinjenju in iz njega izvirajoče zagovaranje individualitez avstrijske dobe. Kar se tiče mojega delovanja na Koroškem in za Koroško, pa z mirmen srcem prepričam sodbo javnosti in zgodovini. — Dr. Brejc L. r., predsednik deželne vlade za Slovenijo

= Prejem v jugoslovenski socialistodemokratski stranki. »Naprej« prinaša v svoji včerajšnji številki potrdilo o razbitju stranke. Pod naslovom »Vsem strankim organizacijam in sodrugo!« pojasnjuje prejem v stranki tako-le: Našim meščanskim strankam, zlasti pa klerikalnim strankam, se je posrečilo pridobiti nekatere posameznike, ki so komaj prišli v stranko, za grdi namen, da razbijajo doslej enotno stranko slovenskega socijalno-demokratičnega proletarijata. Ti temni individuali so že dolgo rovali proti stranki in njenim posameznim institucijam. Znani ing. Gustinčič, ki je med vojno bil plačan od sovrsnika ruskega carja, od črnogorskega despota Nikita krvavega spomina, je bil prvi, ki je začel zanašati nered med naše vrste, tako, da ga je stranka, v katero se je bil vpisal, moralna izključiti. Toda pridobil si je bil zaveznikov, zlasti vladnega komisarja drja. Lemeža in sedanjega tajnika železničarske organizacije Josipa Petriča. Ti in še nekateri med njimi, zlasti tudi svak klerikalnega deželnega predsednika drja. Brejca. L. Vencaj, so začeli delati na ustanovitvi nove stranke, takozvanih komunistov. Mi smo vedno bili socialistodemokratična stranka in takšna hčemo tudi ostati. Naše organizacije so se po prevratu zelo pomnožile in to ne da miru ne spanja niti meščanskim strankam, niti posameznim častilhnežem, ki si hočejo tako postigli ugodno ležišče na račun organiziranega delavstva. Prepričani smo, da se to lopovsko delo ne bo posrečilo in da bo delavstvo sponzano, da mu je nujno potrebno, da ostanejo njegove vrste enotne. Naše delavstvo je tako razumno, da se ne bo teplje med seboj na veselje in v korist meščanskih strank in reakcije. Pozivljamo vse organizacije in sodeluge, da razdirače in izdajalce delavske sloge, kjerkoli se prikažejo, postavijo pod kap in se izrečajo za enotnost in za sklep izvrševalnega odbora, ki so bili objavljeni v »Napreju«. Ta, ki danes razdira delavsko slogan, socijalno - demokratičnega proletarijata, je izdajalec. Postopajte kot s takimi.

= Glavni urednik »Napreja« S. Golouh je izstopil iz uredništva tega lista, kar ne soglaša več s strankino taktiko.

= Ministrski svet o zunanjopolitičnem položaju. Beograd. 4. marca. Predvčerajšnji ministrski svet se je bavil poleg vprašanja o vladnem programu tudi z zunanjopolitičnim položajem, o katerem se bo razpravljalo na sejah narodnega predstavninstva. Poročalo se je o situaciji v Parizu in Londonu in o vtiču Wilsonove note na Anglijo in Francijo. Situacija se presoja zelo optimistično, ker je napravil energičen in nepopustljiv ton Wilsonove note na zavezničke globok vtič. Iz Londona še niso prispevali nikaka poročila o pogajanjih med našimi in italijanskimi zastopniki, sodi se pa, da bo italijanski ministrski predsednik Nitti prekinil pogajanja in odpovedal v Rim, kjer bo dobil potrebne definitivne informacije in o zadržanju napram novi Wilsonovi noti, ki se obeta iz Washingtona.

= Kvorum sedanja vlade na šibkih nogah. Zagreb, 4. marca. Kako je pridobil Stojan Protić v Narodnem predstavninstvu za sebe kvorum, poroča današnja »Rječ iz Beograda«: Šteli so se vsi vladni pristaši, umrli, neverificirani, za uradnike imenovani, ki so z imenovanjem izgubili mandat in oni poslanci, ki niso prišli k seji. Šteli so se nadalje oni demokratični in socialistični poslanci, ki so bili ob početku seje v dvorani, a so se pred glasovanjem odstranili. Ker niti to ni zadostovalo, moral se je Pera Jovanović, ki je štel glasove, ušteti, da je dosegel število 147, kar se je kasneje popravilo na 145. S tremi mrtveci imela je vladna na razpolago le 135 oseb, to je 14 pod kvorumom. Predsednik demokratične zajednice dr. Pečić je konstatiral, da znaša kvorum 149 poslancev, ker je število vseh poslancev skupaj 296 in da so vsled tega vsi sklepi, ki jih napravi narodno predstavninstvo brez kvorumu, nevezljivi.

= Kvorum in Protićeva vlada. Beograd. 4. marca. Ker se je s

udeležbo 4 demokratov, ki so prisvovali včeraj seji narodnega predstavninstva, z udeležbo republikanov, treh Črnogorcev, ki se niso mogli pravočasno odstraniti in raznih poslancev izven strank, posrečilo vladu, da je na popolnoma nepravilen način konstatirala, da je kvorum dosežen, se bo nadaljnji seji parlamenta udeležil samo po en demokrat. Domnevna se, da bo Protićev kabinet ostal na vladu, tudi če se mu ne posreči vladati s parlamentom, dva do tri mesece in da bo skušal izvesti volitve v konstituanto. Potem bi se sestavil koalični ali koncentracijski kabinet, ki bi imel za seboj sigurno večino. Če se na to ne bi posrečilo, sestavila bi se vlada iz naparlamentarcev - uradnikov, nikakor pa ne bi prišel na krmilo samo strankarski kabinet.

= Tudi umrli poslanici se štejejo. Beograd. 5. marca. Včeraj so zapisnikarji končno izročili avtetičen tekst zapisnika o prvi seji narodnega predstavninstva demokratskim poslancem. Iz tega zapisnika izhaja, da so na mesto umrlih treh poslancev postavili v zapisnik tri nova imena.

= Kako si skušajo zagotoviti kvorum. Beograd. 5. marca. Včeraj ob 10. uri so prišli demokratični poslanci Ribar, Angelinovič, Bečić in Agatanovič k predsedniku narodnega predstavninstva Draži Pavloviču in protestirali, da se je pisala od strani zapisnikarjev Pere Jovanoviča in Šimraka v zapisnik njihova pristost na prvi seji narodnega predstavninstva. Predsednik je vzel protest na znanje z opombo, da smatra, da je bilo štetje napačno.

= Debata o jadranskem vprašanju v parlamentu. Beograd. 4. marca. V parlamentarnih in diplomatskih krogih se z napetostjo pričakuje ekspoze namestnika zunanjega ministra dr. Snažiloviča, ki ga bo podal v tretji ali četrti seji narodnega predstavninstva, to je v ponedeljek ali torek. Dnevnih red se je: Debata o jadranskem vprašanju.

= Dr. Poščić izstopil iz demokratične zajednice? Beograd. 4. marca. Razni radikalni listi poročajo z velikim zadoščenjem, da je poslanec dr. Poščić izstopil iz demokratične zajednice, ker mu baje klub ni dovolil udeležiti se kot poslanec iz okupiranih krajev sej narodnega predstavninstva. Čeravno to zahteva do zadržilu radikalnih listov zunanjopolitični položaj. (?)

= Iz seje Demokratične zajednice. Beograd. 5. marca. V danšnjih sejih narodnega predstavninstva bo prišla naprej na vrsto programatična deklaracija vlade. Demokratična zajednica je včeraj sklenila o tem, ali naj donusti, da pride Protić do besede. Odločitev je brenašena na posebno sejo, ki ima biti kratko pred otvoritvijo plenarne seje. Nekateri poslanci zastopajo stališče, da bi bilo dobro slišati program nove vlade zlasti z ozirom na valutno vprašanje. Danes bode večina poslancev odpotovala domov. Od slovenskih poslancev ostaneta v Beogradu še dr. Kukovec in dr. Pestotnik. Na shod v Maribor odpotujeta dr. Krammer in Kršmanovič.

= Nove izvoznice. Beograd. 5. marca. Trgovinski minister Ribar je znova upeljal izvoznic. Za novo dovoljeni izvoz 1000 vagonov koruze v Avstrijo se bodo izdajale izvozice. Istopak za 100 vagonov je, katere bo trgovinski minister te dni dovolil izvoziti.

= Kako postopa sedanja vlada. Beograd. 4. marca. Vlada demokratično - socialističnega bloka je sklenila, da se bodo novci, prejeti na račun vojne odškodnine Srbiji, porabili za zgradbo porušenih krajev in da se bodo nabave vsega materiala oddale v naši državi, tako, da bi ostal denar doma. Sedanj finančni minister dr. Velizar Janković je sedaj ta sklep razveljavil in stopil v stike z agenti švicarskih, francoskih in ameriških firm, da se vse nabave za porušeno Srbijo oddalo inozemstvu, kar bo imelo za posledico, da bomo morali plačevati nabavljeni material mnogo dražje in da bo šla zdrava valuta, ki jo bomo prejeli na račun vojne odškodnine, zoper v inozemstvo.

= Valutno vprašanje. Beograd. 5. marca. V seji Narodne banke je bil prečitan dopis finančnega ministra Velizara Jankovića, v katerem je leta dal upravnemu svetu zaumna poslana glede valutnega vprašanja. Minister izjavlja, da sta Jugoslovenski klub in Narodni klub popolnoma odstopila od svoje prejšnje zahteve, da naj se valutno vprašanje nemudoma predloži parlamentu. Kluba sta se zavzela v slučaju, da bi vključ temu prišla relacija pred parlament, glasovati za to, da je relacija 1:4 in končno določitev dinarske jedinice definitivna. Oba kluba sta si izgovorila, da smeta om in njihovi člani, ki so se v

intrem vprašanju posebno eksponirali, izostati od glasovanja.

= Nove kombinacije. Beograd. 5. marca. V kularjih se že širijo nove ministarske liste. Poslanci Smoljaka in Čingrija propagirata koncentracijsko vladu, v kateri bi bil Smoljaka minister notranjih zadev.

= Dan dr. Laginja se vrnil v Zagreb. Zagreb, 4. marca. Danes se je vrnil iz Beograda od zasedanja narodnega predstavninstva ban dr. Laginja.

= Vsa Amerika za nas! LDU. Washington, 4. marca. (DKU) »New York Times« pišejo o jadranskem vprašanju: Nihče ni mogel predvidevati, da bedo po vojni zavezniki nadaljevali postopanje, ki so ga prepovedali Nemčiji. Zedinjene države in zavezniki bi ropanje pokrajnega naravnosti odobrali, ako bi se strinjali s pretiranimi zahtevami Italije v jadranskem vprašanju. S tem svojim postopanjem bi kršili glavna načela mirovne pogodbe in bi uničili pogodbo o zvezni narodov.

= »Chicago Tribune« izjavlja, da Wilsonova nota predstavlja glas Amerike. Predsednik Wilson se bo rad strinjal z vsakim prostovoljnim dogovorom med obema državama. — Istotko se ooozarga javnost na zakon o koalicijah. Po tem zakonu so popolnoma neveljavni dogovori delodajalcov v namenu, da se s prenehanjem obrata ali odnustom delavcev le - tem znača mezdza ali pa načnija solni manj ugodni delavni pozaji. Neveljavni so tudi dogovori delojemalcov, ki hočejo s skupnim prenehanjem dela izsiliti od delodajalcev višjo mezzo ali sploh bolj ugodno delovne pozaje. Kdor bi delodajalcem ali delojemalcem s silo ali strahovanjem zabranil ali skušal zabraniti, da delajo dela, oziroma da gredu na delo, tega kaznjuje sodišče z zaporom od 8 dni do treh mesecev. — Poverjenštvo za notranje zadeve je naročilo vsem političnim oblastim, da postopajo v zmislu navedenih predpisov. Občinstvo se o tem ponovno obvešča, da se izognete neljubnim posledicam, da vzdržuje javni red in mir in da tako pomaga pri delu za vzpostavitev normalnih razmer.

= Predlogi glede Reke. Listi poročajo iz Londona, da je po informacijah »Morning Post« Italija v reškem vprašanju predlagala Jugoslaviji, da odstopi Jugoslaviji del koridorja med Opatijo in Reko, da pa obdrži pod svojo suverenostjo mestno Reko. »Morning Post« meni, da bodo Jugosloveni težko sprejeli ta predlog.

= Uspešna pogajanja med Italijo in Jugoslovij? Trieste, 3. marca. Kakor poroča »Il Piccolo della Sera« iz Rima, je Nitti zopet odločil svoj odhod iz Londona. V italijanskih političnih krogih se smatra, da je ugodno znamenje za pogajanja v jadranskem vprašanju. Dasiravno se ne ve gotovo, v kakih oblikah se je vršil sestanek z Jugosloveni, se zagotavlja, da so imela doseganje direktna pogajanja vseh in obstoja upanje, da se pogajanja dovedejo do konca. V splošnem je opraviten optimizem glede sporazuma, toda paratno je, priporočila listi, da se zaenkrat, dokler se položaj ne razjasni, sprejemajo vesti z gotovo rezervo.

= Jugoslovenski delegati se udeležijo konference ministrskih predsednikov. London, 1. marca. Konference ministrskih predsednikov so se udeležili tudi jugoslovenski delegati. Angleško časopisje pozdravljajo korak z zadovoljstvom in goji upanje, da privedejo direktna pogajanja Jugoslovenov z Nittijem do ugodnega rezultata, vsled česar bi nadaljila Wilsonova intervencija ne bila več potrebna.

= Rimske želle. LDU. Rim, 4. marca. (DKU - Brežiščno.) Odsek zbornice za zunanje stvari je sprejel dnevnih red, kjer pozivlje vladu, naj prepreči zedinjenje Črne gore z Jugoslavijo, ako bi se Črna gora izrekla proti združitvi. Dnevnih red nadalje obžaluje razdelitev Albanije, vsled česar bo ta dežela prišla pod tujo supervenost.

= Kravji spopadi v Milani. Milan, 2. marca. Včeraj se je vršil tukaj kongres Zveze pohabljencev in invalidov. V ulici Paolo da Cannabio je prišlo do kravala, ki so imeli za posledico, da je poseglj vmes policija. Kongresisti so nato vorzorili demonstracijo, ustavili električno železnicu in zatevili od potnikov, da so izstopili. Prišlo je do pretepa in nekaj je ustreljenih. Pred uredništvom »Avantija« so nekateri socialisti takoj formirali protestni spredel in napadli enega karabinerja, ki pa je poklicno pomoci. Pridružila se mu je desetica vojakov, katere so sprejeli iz »Avantijevega« poslopja s strelj iz revolverja. Vojski so nato odgovorili z ognjem. Na obeh straneh je bilo več ranjenih.

= Kaj zahtevajo italijanske uslužbenke? Italijanski listi poročajo, da je zborovalo v Ferrari par sto ženskih uslužbenk, ki so sprejele med svoje zahteve po širinajstdnevem dopustu vsake dneve in dvojni placi za čas dopusta tudi zahtevno, da se jim dasta dnevno po dve - cigareti. Na vsak način v duhu časa! V podobnem slučaju bi zahtevalo ženstvo v gorenji Italiji tobak za nos.

= Poprava slovenske zgodovine. V listu »Narodni Politika« opozarja Josip Holeček na drugo slovensko korekturo, ki jo imenuje pravno zapadnoslovenske in jugoslovenske zgodovine. Med drugim veli: Poprava slovenske zgodovine, ki je započela z ustanovitvijo čehoslovenske in jugoslovenske države, ne bo popolna, dokler se ne doseže fizični stik med Čehi in Jugosloveni. Za to je na obeh straneh potreben koridor. Brez koridora ni moreč noben načrt in noben napredok.

= Zborovalna svoboda. — Zakon o koalicijah. V namen, da vzpostavi red in uveljavlja zakon, opozarja vlada na dolžnobo zakona o zborovalni svobodi. Po tem zakonu se kaznijo z zaporom od enega tedna do

četrtih mesecev vsakdo, ki namenoma onemogoča sam ali v družbi vabilne shode, pod dnuščeni zakon ali pod zakon o shodih spadajoč zborovanja o javnih zadevah s tem, da prepreči upravičenim osebam dostop k zborovanju ali da neopravljeno na shod pridere ali odriva od zborovanja navzočne ali za vodstvo in red poklicane osebe, če se s silo upira odredbam, ki imajo namen, da se vzdrži red. — Ako se kdo vedoma neupravičeno udeleži takega zborovanja, akoravno je to namenome le volilcem ali točno označeni skupini vabilcev ali društvenim članom ali vabiljenim gostom ter se klub opominu za vodstvo in red poklicanih oseb ne odstrani, tega kaznjuje okrajno politično ali policijsko oblast z globom od 10 K do 4000 K.

— Istotko se ooozarga javnost na zakon o koalicijah. Po tem zakonu so popolnoma neveljavni dogovori delodajalcov v namenu, da se s prenehanjem obrata ali odnustom delavcev le - tem znača mezdza ali pa načnija solni manj ugodni delavni pozaji. Neveljavni so tudi dogovori delojemalcov, ki hočejo s skupnim prenehanjem dela izsiliti od delodajalcev višjo mezzo ali sploh bolj ugodno delovne pozaje. Kdor bi delodajalcem ali delojemalcem s silo ali strahovanjem zabranil ali skušal zabraniti, da delajo dela, oziroma da gredu na delo, tega kaznjuje sodišče z zaporom od 8 dni do treh mesecev.

= Predlogi glede Reke. Listi poročajo iz Londona, da je po informacijah »Morning Post« Italija v reškem vprašanju predlagala Jugoslaviji, da odstopi Jugoslaviji del koridorja med Opatijo in Reko, da pa obdrži pod svojo suverenostjo mestno Reko. — V tem zakonu naj bi se brezdelno lenarjenje predvsem obdavčilo. Kdor ni upravičen trgovec ali industrialec, kdor se ne bavi resno z rokodelstvom, z obrtjo ali s kmetijstvom, kdor ni uradnik ali duševni delavec, nego živi z kapitala ali rento, naj izroči državi polovico svojega imetka. Prihrankov iz trgovskega delovanja, nagomiljenega kapitala, naj se ne izvzema iz obdavčenja. Vsem onim, ki nimajo nikakršnega zasluga, naj se ustvari možnost, da delajo in zaslužijo. Kdor se odteza delu, naj se izzene! Za osebe, ki so izjavili uradnega zdravniškega izpraveva za delo nesposobni, in za invalidne, naj se urede azil. — Naša vlada bi se moral specijalno zanimali, kako se preganja in zatira brezdelnost po drugih evropskih državah, ter predložiti čim preje zakon za Jugoslovene smo bili do volne na glasu marljivih in solidnih delavnih ljudi. Vol-

na in mir pa sta zanesia tudi med nasenobno epidemijo, nad katero imajo veselje le komunisti, ki bi radi na tjele troške izvrstno živel, rovali in postopali. Lenih vseh spolov in starosti so popustili prejšnje poklice ter so se udali verženjstvu, prekopenvalstvu, tihotapljenju, meštarjenju in vsakovrstnemu sleparjenju. Vse kavarne, krčme in beznice so jih polne, in danes je »trgovec že vsaka propalica. Individui brez znanja, brez ugleda in poštenja si delajo dobičke na tisoči in tisoči, a vse na škodo poštenjakom. Železniški vlaki so vzliz ogromni voznični vedno prenatlačeni, a vsaj tretjino potnikov tvorijo najnesolidnejše ljudske zajednice, ki le množe draginjo, izvaja živila v tujino, podkujejo na vse strani ter z lastno nemoralnostjo zastupljajo vsakogar, s komur stoji v dotik. In končno

vojaške zadeve čehoslovaškemu vojnemu ministru 200 novih strojnic, sistema 1912, z vsem potrebnim materialom za sveto 4 milijonov avstrijskih krov. Čehoslovaško vojno ministrstvo je plačalo baje to sveto v čehoslovaških bankovcih.

TIHOTAPSTVO DRAGOCENOSTI V JUGOSLAVIJO.

Dunaj, 4. marca. V zadnjem času se množe po Dunaju velike tativne po kolodvorih. Ob tej prilici je prišla dunajska polica v X. okraju na sled velikemu tihotapstvu dragocenega nakita, ki se je nameraval izvoziti brez dovoljenja v Jugoslavijo. Na kolodvoru so vložili tatovi v vagon, v katerem so se nahajali zabojev in je v enem teh zabojev bil mesto barv dragocen nakit velike

vrednosti. Posestnik in izvoznik teh zabojev je znani zagrebški trgovec z barvami Gustav Heinrich. Oropani zabolj je vseboval zlate predmete in lisere v vrednosti nad dva milijona krov. Seveda so se hotele te dragocenosti izvoziti iz Avstrije brez izvoznice in brez zacarinjenja. Nekaj takov je policija že izsledila. Dragocenosti so bile kupljene pri dunajskem juvelirju Heinrichu Bergerju, ki ga sodnija radi te kupcije zasluje.

ENVER PAŠA V BEROLINU.

Berolin, 4. marca. »Telegraphen-kompagnie« poroča, da je prispel pred dobrim tednom v Berolin Enver paša, kjer se mudi pod napačnim imenom in dela propagando za mlatodurško gibanje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. marca 1920.

— Regentov poset Zagrebu. Z a g r e b, 4. marca. »Hrvat« poroča iz Beograda: Regent je sprejet v avdijencu ministra za Šume in rudo Kovačeviča in mu v teku razgovora zatrdiril, da poseti v najkrajšem času Zagreb.

— Jugoslovenski novinarji v Pragi. Praga, 4. marca. Jugoslovenski novinarji so se udeležili včeraj zvečer kinematografske predstave v »Lucerni«, kjer se je predvajal film, prikazujejoč že potovanje jugoslovenskih novinarjev po čeških tleh od Cmunta do Prage. Nato se je vršil v lokalih »Zlate hiše« slavnostni večer, katerega so se udeležili številni češki politiki ter so se z oben strani izrekli navduševalne napitnice.

— Iz ministrstva za zunanje zadeve. Absoluirani pravnik Boris Furlan in dr. fil. Pavel Brežnik sta imenovana za pisarja II. razreda pri ministrstvu za zunanje zadeve.

— Imenovanje pri finančni prokuraturi. Za višjega finančnega svetnika pri finančni prokuraturi v Ljubljani je imenovan finančni svetnik Hubert S o u v a n.

— Imenovanje. Deželna vlada za notranje zadeve je imenovala Fran Pličiča, kraljevim kancellistom za Litijo.

— Odlikovanje. Kontreadmiral Drag. Priča je odlikovan z redom Sv. Save III. vrste.

— Vlajniki iz Italije. Kakor javljajo iz Dubrovnika, je italijanska vojna ladja pripeljala 2200 naših rojakov iz italijanskega vjetništva.

— Hlmen. Gosp. Stane Likar z Rakovec, uradnik južne železnice, se je poročil dne 3. marca v Krešnici z gdž. Erno Gospodart, učiteljico iz Ljubljane. Bilo srečno!

— Izmenjava bankovcev. Pri glavnih blagajnih delegacijah ministrstva financ na Krekovem trgu je silen naval. Kakor čujemo je bilo doslej zamenjanih za 50 milijonov bankovcev, od teh je bilo 2% zaplenjenih. Tupatam nastanejo pri izmenjavi silne zmenjave. Izmenjava sploh temelji na zelo nerodnih bankovnih principih. V izmenjavi je tupatam sile birokratično postopanje. — Novo metodo valutne reforme, zlasti izmenjave je odkril neki ekonomski strokovnjak, katera se mu je plodnosno obnesla.

— K vprašanju vojne odškodnine v zasedenem ozemlju. Prejeli smo: Z ozirom na popravek, ki ga je postal g. dr. Ziegler vašemu listu, sporočamo vam, da smo se informirali glede vojne odškodnine v zasedenem ozemlju pri kompetentni osebi, ki se je mudila te dni v Ljubljani. Ista nam je avtentično izjavil, da je izključeno, da bi Italijani izplačali vojno odškodnino, bodisi na premičnine ali nemremičnine, komurkoli, ki ne do kaže, da stanuje stalno v zasedenem ozemlju. Rekel je, da je vsled tega očividno, da vsakdo, ki našim begunem in izseljencem obljublja, da jim bude preskrbel vojno odškodnino, služi le kot orodje kakega zaslužljivnega italijanskega odvetnika v tem slučaju italijanskega »odvetnika« dr. Bottinija v Gorici, ki v Gorici ne sme izvrševati odvetniških poslov. (V Italiji se imenuje »odvetnik« vsakdo, ki je dovršil pravne študije. Namesto izraza »pisarne« se poslužujejo v Italiji navadno izraza »institut«.) Omenil je tudi, da italijanske oblasti obljubijo a limine vse prečne, katerim ni priložen dokaz o stalnem bivališču v zasedenem ozemlju. Toliko našim ljudem na znanje, da ne bodo občudovani. P. P.

— United States Redlef Shloment. (Pomočna akcija ameriških Jugoslovjan.) Ladja »Pamonia«. Cunard - črete, je dosegla z zabolj v Trst šele dne 28. februarja 1920. Izkrcavanje zaboljev se je pričelo dne 1. marca in bo trajalo nekaj dni, zakaj zaboljev je 3422. V Ljubljano jih bosta prihajala dva tovorna vlaka tekmo enega tedna. Ko bo celo pošljatev v Ljubljani v skladislu »Baškan«, bomo takoj poslali obvestilo posameznim prejemnikom.

italijančino. Provizorni urednik - ste-nograf se nastavlja pogodbeno s prejemki 11., eventualno 16. činovnega razreda državnih urednikov. Pismene prijave z dočinkom o izobrazbi in dosejanju službovanju, oziroma poklicu, naj se pošljejo do 10. marca 1920 vodstvu Dopisnega urada.

Za okradenega akademika je daroval neimenovan 200 krov, ki jih bo uredništvo izročilo okradencu.

— Dijaki - begunci! Poživljamo dijake - beguncev vseh zavodov, da se zanesljivo udeleži sestanka, ki ga sklicuje Udruženje jug. akademikov - beguncev za 6. marca od 4.-6. ure v čitalnici jugoslovenskega tiskarne.

— Poštenju - čast! Te dni sta prišla k vratarju hotela »Slon« dva bančna urednikov. Vprašata po sobi. Ker dobita negativen odgovor, izvlečeta 50 K bankovcev. Vratar jima odgovori: »Nismo v Zagrebu!«

— Namesto venca na krsto umrela prijatelja dr. Bretta naklonil je višji fin. svetnik in predstevni predstojnik pri delegaciji mlj. finanč. v Ljubljani za akademično menzo znesek K 100.

— Našel se je v mestnem popolovnem uradu bankovec.

— Boj zaradi mlatičkega šopeka. Dne 9. avgusta 1919 so mlatili pri Lekšetovih v Jarčvrhu pri Bucki. Potankični navadi so izročila dekleta fantom - mlatičem šopek cvetlic v varstvo. Velika sramota za fante je, če im kdo odnesi ta šopek. Janez Lekšek je sicer pazno čuval ta šopek, vendar je zapazil zvečer, da je šopek nekam zginil. Takoj je sumil, da so ga odnesli Matkotovi iz Jarčvrha, ki so tudi mlatili ta dan. Lekšek je še s Francetom Mlakarem iskal k Matkotu ta šopek. Vsak od njih je bil oborožen s cencem. Lekšek pa te imel pod suhičem tudi balonet. Matkot sin Luka je vprašal prišleca, nič hudega sluteče, če sta prišla metle klepat. Teda ga je na Lekšek že udaril s cencem po ramo in po glavi. Na pomazanje je kričal, zato mu je prišla na pomoč sestra Marija, ki je hotela braniti brata. Lekšek pa je potegnil balonet in močno sunil z njim Mario Matko v trebuš. Da je predl celo trebušno mreno. Tako se je s krvio onraha sramota, da je bil ukrazen mlatični šopek. Ali prišla bo druga sramota, večja od prve, ki jo bo nemara prizadajala Lekšetu ruka neizprosne pravice.

— Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl nadporočnik v rez. g. Feri Kolman. Pogreb je jutri s Starego trga. — V Ponikvi je umrl sin postačenčnika Franketa malji Arnošt. Pokopljeno ga jutri. — V Št. Jurju ob južni železnični je umrl postajni odpravnik g. Josip Maigaj. N. v m. počivajo!

Kultura.

Iz gledališke pisanice. P. n. občinstvo blagovoli vzet na znanje, da se operni repertoar v slednje izpremeni: v petek, dne 5. t. m. se vprizori mesto »Fausta« za abonnement C predstava »Mignon« za isti abonnement. Vstopnice, ki so bile kupljene za dobitnike, so vseči odgovorni za vstopnice. Na željo se denar pri dnevnih blagovnih tudi vrne!

Repertoar kraljevskoga slovenskega gledališča v Ljubljani. Opera. 5. marca petek, Mignon. Abonnement C. 6. marca sobota, Netopir. Izven abonnementa, 7. marca nedelja, Faust. Izven abonnementa. Ostanovanje g. Nikole Zece, prvega basista državne opere na Dunaju. 8. marca nedelje, Lekšek, Faust. Izven abonnementa. Ostanovanje g. Nikole Zece, prvega basista državne opere na Dunaju. 9. marca torek, zaprti. Drama. 5. marca petek, Vrag. Abonnement D. 6. marca sobota, Kristalni grad, del predstava, Izven abonnementa. 7. marca nedelja, popoldne, Na dnu. Izven abonnementa, zvečer Beneški trgovec, Izven abonnementa. 8. marca ponedeljek, Beneški trgovec. Abonnement C. 9. marca torek, za-

Koncert Medimurcov v Mariboru. Medimurski koncert v Mariboru je sijajno uspel. Občinstvo je prirejalo pevcem in devkam ter njih zborovodil bareme ovacije. Skoro vse točke so morali ponoviti.

Gospodarske vesti.

— g Zveza med Južno Ameriko in Jugoslavijo. Split, 4. marca. Južnoameriški kapitalisti so osnovali novo paroplovno družbo, ki bo vzdrževala promet med Jugoslavijo in Južno Ameriko ter skrbela za obalno plovbo v Jadranu. V svrhu pogajanj sta odpotovala v Buenos Aires iz Splita 2 delegata.

— Cepilni tečaj za vinogradnike. V torem, dne 30. marca 1920 so vršili pri državnih tržnicah v Briljini pri Novem mestu cepilni tečaj za vinogradnike, da se prične v suhem cepiljenju, vlaganju, kaljenju in soljanju ameriških cepiljen. trt. Začetek ob 8. juniju. Kdo se želi tečaj udeležiti, zelasi naj se vrati do 25. marca 1920 pri državnem vinarskem nadzorniku v Novem mestu. Zlasti se trinoroča, da se temo zelo važnega produkta udeleži kmeti mladjeniči. Ostro nabrušeno cepilje noče naj prispeši sebi.

— Prvačna Slovenska arhiva. Glasom obvestila ministrstva trgovine in industrije v Belgradu, ima »Osebni urad državnih ministraturnih obrazov« v Ljubljani na razpolago za Izviro, oziroma na prodaj 4 volumna Slovenske arhive in 15. volumna časopisa. Interesanti naj so v tem zadnjem časopisu na prej omenjeni »Osebni urad«,

— Kavčje za javno dobavitelje in podjetnika. Glasom odloka generalne direkcije državnega računovodstva z dne 10. januarja 1920, št. 104.704, se sprejema izvemši čl. 99 zakona o državnem računovodstvu kot kavčja, katero imajo položiti dobavitelji oziroma podjetniki za vse posle brez razlike razen gotovine, vrednostne papirje, za katere jamči ali jih izdaja država, vložne knjižice uprave državnih zavodov (uprava fondova) in garancijska pisma oziroma bank, katerih vplačila osnovna glavnica znači najmanj 1 milijon dinarjev, pod pridržkom, da garancijska pisma kot kavčje ne smejo prekorčiti polovice vplačanega kapitala določenega zavoda. — Predno se sprejmejo garancijska pisma kot kavčja, moralo se vpotiti na generalno direktorij državnega računovodstva zaradi kontrole, da se odrejena meja ne prekorači.

— Železo na Francoskem. LDU Pariz, 4. marca. (Dun. kor. ur. — Brežično.) Leta 1913 je Francija izkopalna 22 milijonov

ton železne rude. S pridobitvijo Alzacija Lorene se bo produkcija zvišala na najmanj 48 milijonov ton.

(CTU) Kurz devizne centrale: Amsterdam 9325, Berlin 275, Curih 4125, Kristiania 4425, Kodanji 3825, Stockholm 4900, marke 274, lejl 340, lev 315, švicarske note 4100, francoske note 1750, italijanske note 1375, angleške 870, dolar 250, carski rubli 200. Kurz v prostem prometu: Zagreb 175 do 192, Budimpešta denar pošte hraničnice 96-106, Krakov 110-123, Praga 275 do 295, SHS krone 140-170.

Turistika in sport.

Tura na Grintavec. Član ostrednjega, S. P. D. se odpeljemo utri, v soboto, 6. t. m. opoldne s kamniškim vlakom. Prenočimo v Bistrici. Pred zoro proti vrhu, kjer se pozdravimo s svobodnim solcem. — Vabilo se vsi dobiti turisti, posebno Gorčani, na revans-partijo.

Najnovejša poročila.

JADRANSKO VPRĀŠANJE SE ŠI ŠELE V PAR TEDNIH.

LDU. Trst, 4. marca. »Lavoratore della Sera« poroča iz Londona: Svet trojice se je včeraj bavil s številom vojaštva, ki ga sme imeti Turčija. — Jadransko vpršanje se je za sedaj odgodilo. Dopisnik »Manchester Guardian« je imel razgovor z ministrskim predstojnikom Nitti, ki je izjavil: Rešili bomo pereče vpršanje na ta način, da se sporazimo z Jugosloveni, s katerimi smo in hočemo ostati lojalni prijatelji. Karor se kaže, se bo jadransko vpršanje razmotrivalo na prihodnjem sestanku, ki bo v par tednih v Rimu ali v kakem drugem mestu ob italijanski Rivieri.

LDU. Trst, 4. marca. »Lavoratore della Sera« poroča iz Londona: Iz Zedinjenih držav poročajo oficialno, da je predsednik Wilson pripravljen sprejeti rešitev jadranskega vpršanja, kakor se bosta zedinili Jugoslovija in Italija, stavljal bo na pridržke glede otoka Visa, ki se po izjavah Jugoslovenov ne sme odtrgati od Dalmacije. — Svet trojice se je bavil s poizkusni vzpostavitvijo monarhije na Madžarskem in vztraja na tem, da se spoštuje njegova prepoved glede povrnitve Habsburžanov.

LDU. Lyon, 4. marca. (Brežično.) Predsednik Wilson bo v torek izgotovil besedilo svojega odgovora v jadranskem vprašanju niso imeli nobenega uspeha. Pogajanja se nadaljujejo.

MANIFEST VRHOVNEGA SVETA.

LDU. Pariz, 4. marca. (DKU). Londonsko zasedanje vrhovnega sveta je končano. Nitti odpotuje južni v Italijo. Zadržal se bo v Parizu. Tudi več ministrov in ekspertov je odpotovalo. Prihodnja seja bo morala v Pariz ali pa v Rimu. Največ

interesa vzbujajo odločitve finančne, in gospodarske narave, ki so bile sestavljene v manifestu. Ta manifest se objavil šele, ako ga bo odobril Millerand. Manifest je zelo dolg in obstaja iz dveh delov. Prvi del se bavi s splošnimi nasveti evropskim državam ter je zgodovinsko politično značajno. Drugi del pa se veča s posameznimi gospodarskimi in finančnimi vprašanji ter vsebuje jasno očrte odločbe glede na cene, denarstvo, menične tečaje in promet.

ATENTAT NA AMERIŠKI KONZULAT V CURIHU.

LDU. Curih, 4. marca. (DKU). Švicarska bržljavna agencija poroča: Snoči se je izvršil na tukajšnjem ameriškem konzulat atentat. Pred hiso na vrata je bila položena bomba, ki je eksplodirala in napravila precejšnjo škodo. Oseba ni bila nobena ranjena. Policija zasleduje storilce in jim je menda že na sledu.

POLJSKI IZDATKI.

Dunaj, 4. marca. Neka poljska korespondenca javlja: Poljski finančni minister Grabski je izjavil, da bodo značili redni izdatki poljske države za tekoče leto 8 milijard, izredni pa 14 milijard. Ti velikanski izdatki so deloma kriti z dohodki, ki se bodo morali že obstoječi davki znatno zvišati, deloma pa se bodo uveli novi davki. Zlasti ostri in veliki bodo davki na vojne dobičke.

ULIČNI BOJI V ITALIJII.

Geneve, 4. marca. »Matine« poroča, da je italijansko delavstvo skušalo uvesti v Florenci, Milunu in Genovi boljševiški sistem delavskih svetov. Pri tej priliki je prišlo med delavstvom in italijanskimi

načno akademijo, pri kateri bodo sodelovali moški in ženski naračaj ter članice in člani. Prvič se bodo izvajale proste vaje br. Stane Vidmarja, kar bo tvorilo glavno privlačno točko. Brate in sestre opozarjamo na to prireditve. — Zdravo!

Aprovizacija.

Petnajst »Samopomoč« je že ustanovljeno in deluje v Sloveniji. Vsem so člani javni nameščenci, vpokojenci ter njih vdove in sirote. Kakor čujemo, se suje kooperativa vseh teh gospodarskih zadrug s centralo v Ljubljani. V nedeljo se snidejo zastopniki vseh »Samopomoč« na skupnem zborovanju v prostorih ljubljanske tovarisce v Petnikovem trgu št. 5.

↑ Cene telečega in praškega mesa. Odbor za določevanje cen za mesto Ljubljano je v svoji seji dne 1. marca 1920 sklenil, povisiti cene telečemu in prašč-

lenu mesu za 2 kroni, tako da stane sedaj: teleč meso L. vrste 20 kron, II. vrste 19 kron; praščje meso L. vrste 30 kron, druge vrste 28 kron. Cene stanine ostanejo neizprenjemone. Odbor za določevanje cen je ugotovil te cene po vsestranskem prudarku na podlagi uradnih podatkov. Ker se je pokazalo, da s samo določitvijo maksimalnih cen za nadrobno prodajo ni mogoče preprečiti vednega draženja, je odbor sklenil, da ne sme nikje kupovati živil telet po višji ceni kot po 15 K in zaklanih ne dražje kot po 17 kron. Po izjavi zastopnikov mesarske zadruge same je namreč eden glavnih vzrokov trajnemu višanju cene ta, ker si mesarji pri splošnem posmanjanju živine v medsebojni konkurenčni draži teleta s tem, da jih preplačujejo, samo da si osigurajo blago. S tem, da se je določila nakupna cena živil in zaklanih telet, je preprečen vsak konkurenčni boj. Da bi vsled tega izstopalo meso na trgu, se ni bat, ker živinorejec gotovo ne bo zadr-

jeval telet, ko bo uvidel, da pri enotnih nakupnih cenah ni mogoče dosegli višjega izkupštva. Prestopki se bodo izkoristili z zaporo do enega meseca in z zapadom blaga, če se posavljajo, pa tudi z izgubo pravice do obrta.

↑ Prodaja cenešije moko za člane mestne uprave in prevozništev. Na rumene izkaznice za cenešije prehrana dobre stranke, ki so oddele svoje kupone na magistratu, cenešije moko v vojni prodajalni, Gospodska ulica. Vsaka oseba dobi začasno tri kg bele moke za pecivo št. 0. Kilogram moke stane 5 K 50 v. Kdo dobri moki več kakor za 2 obči, naj prinese vrečo s seboj. Vreča se razdeljuje na tiste televille, ki so črno natisnjene ali napisane spodaj pod podpisom stranke, oziroma komisarija. Moka se dell po sledenem redu:

Dne 6. marca: na št. 1260–1300 od 8–9,

na št. 1300–1350 od 9–10, na št. 1350 do 1400 od 10–11., na št. 1400–1450 od 11.

Poizvedbe.

Imagila se je 3. t. m. med 4. in 5. uro popoldne na potu Moste-Devica Marija v Polje ženska ročna torbica s sledečo vsebinom: 500 K, zapestna zlata ura, malo dežarnica za drobi z nekoliko dinarji v srebru, 1 pismo, 2 robca. Pošteni najdil se prosi, da imenovan vrne proti primerni odiskodnosti. Odč. Zofija Krasojević, Devica Marija v Polju št. 30.

Kdo more razjasniti? Povratnik iz italijanskega vietništva nam piše: Kdo bi nam mogel povedati, katere pristojbine imajo dobiti povratniki iz vojnega vietništva. Moštvo dosedaj vobče ne dobiva nicensar. Ako pa nam ne gre nobena pristojbina, nai se nam to izrecno pove in naj se nam vsaj nič ne oblikuje.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Sardine, čokolada in sir

raznih vrst je po ceni in v večih množinah oddati. Pisemne ponudbe na pravništvo »Slov. Naroda« pod »Sardine/1694«.

120em pridne

prodajalko

ki se tudi spozna v knjigovodstvu. Hrana in stanovanje prost, plača po dogovoru. Ponudbe z izpričevali nai se pošljajo na trdico: M. Beršek, trgovina z metnim blagom in semenjem, Maribor. 1726

Samostojnega

avtomonterja

sprejme 1719

tvrdka J. GOREC

prijava: Ljubljana, Gospodarska cesta štev. 14.

Tvrdka FON

Stari trg štev. 6. prodaja po najnižji ceni riž, pomaranče, limone itd. 1727

Rudniški

Družabnik uradnik

Jugoslovan, 24 let star, oženjen, najbolje izveden v vseh rudarskih delih in izrazil, valen knjigovodstvo o plati, blagajnice, materialu, brašovske skladnice ter bolniške blagajne bi rad do 1. aprila 1920 premenil mesto. — Ponudbe pod »Na srce/1708« na upravnino »Slov. Naroda« 1706

Za takojšen nastop se sprejme

uradnik

zmožen slovenščine in nemščine, ki je dovršil trgovske tečaje. Ponudbe z dokazili izobrazbe in eventualnega dosedanja službovanja na upravo »Slovenskega Naroda« pod »trgovski tečaj« 1709

Vrstan mladi

strojni inženjer

sa višegodišnjom tvorničkom praksom kod pogona može odmah nastupiti mjesto. — Ponude na Banču d. d. za kom. preizvede u Koprvinici. 1709

Zaloga parketov.

Dobavljam na debelo in drobo. Prevzemam tudi pokladanje ter vse v to stroko spadajoča dela po kulantnih cenah. 1026

Jos. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22.

GASPARI & FANINGER, Maribor.

Besede le:

vrvica Lissa, ščitna mohair, lama lastre, krstne garniture vezal za črevile in sukanec kvacavec, bomb z »nočnicic« in za vezanje, strni, bričnič, žerni mhl. rebra za na glavo, ovratnice, trakovki končni, kronske čape in vezanja vseh vrst, vseh vrst in ženke nogavic, dretta in slonovine, vse vrste druge državne in galanterije.

Zaloge vrst krovki in klobuk: plavni in rjav, hrič, mu in

Mestni samostojni aranžerji se takoj sprejme ob polni paketi in stanovanju v hiši. Ponudbe s prepisi izpričevali, sliko in zahtevo plačati na Roso Pero-Wojski, mestnična celje, Gospodska ulica 4. 1710

šteta se 1 ali 2 kompaniona s K 300–500.000 kapitala, za kompletno operanje. Pisemne ponudbe pod »Oskaras 1674« na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, 1674

Tajnika
z večletno prakso

v vsejih pisarneh državnih uradov, odvetniških ali notarskih pisaren, sprejme takoj v službo družbe »Impex« v Ljubljani. 1684

Kupim dobro obvezno
lokomobilu

od 30 HP naprej, novejšega sistema. Ponudbe pod »Lokomobile 1640« na upravnino Slov. Naroda. 1684

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega naznaka.

Potritim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobr, preljubljeni otrok, oziroma brat.

Feri Kolman
nadporočnik v rezervi

danes popoldne ob 1. uri, previden s tolažili sv. vere, po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 6. marca t. i. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg 22 na pokopališču k Sv. Križu.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev!

V LJUBLJANI, dne 4. marca 1920.

Pepica, sestra. Žalnječa rodbina Kraškovič.

Globoko potri naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je vsegamogočni odpoklicjal moje najdražje, moj up in mojo nadmojega sinčka

Arnošta

po mukapolnem trpljenju v četrtem letu njegove nežnej mladosti med krilatec.

Pogreb nepozabnega se vrši v soboto dne 6. marca dopoldne na domače pokopališče.

PONIKVA, dne 4. sušca 1920.

Arnold Franke, postajenčnik. Amalija roj. Škreli, starši. Olga, sestrica.

Zahvala.

Za izraženo sožalje povodom smrti moje iskreno ljubljene nepozabne soproge, gospe

Leopoldine Golia

za poklonjeno cvetje ter čaščec spremljivo na nje zadnji poti izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najprisrčnejšo zahvalo.

dr. Vladimir Golla,
deželno-sodni svetnik.

Zahvala.

Za izraženo mi sočutje povodom smrti mojega očeta ter za mnogočaščec spremljivo pri pogrebu izrekam tem potom vsem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Anton Bončar.

šteta se obvezne uskljite blago
so naprodai. Kje, pove upravnito
Slov. Naroda. 1720

Prostirat vse
večjo nem. bl. ali mebl
solčno sobo z električno
razsvetljavo. Ponudbe pod »Nina soba/1711« na uprav. Slov. Naroda. 1711

Potnik 10
dobro vpeljan z 8 letno prakso
v manufakturi iteče primejne
mesta. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Vates 1723«.

Prodaj se pisalni stroj (Stover).
Vpraša se v drogeriji Adria (Čvančara).
1724

Dva železnična uradnika
ponudbe na upravnito »Slov. Naroda« pod »Zelenčni uradnik/1692«. 1692

Ema ali dve bl. pripravil za trgovino, vino in Beljaku, v sredini mesta, se zamenjata za bl. v Ljubljani. Naslov pove upravnito »Slov. Naroda«. 1693

Hle se knjigovodstvo, večja slovenska, ščine, nemščina, laščina in strojopisja. Ponudbe pod »knjigovodstvo/1705« na upravo lista.

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika
sprejme takoj Franc Potocnik
št. 100. v Tržiču na Gorenjskem. Plača
na dan 35 do 40 kron.

Restavracija ali kavarna se izči
na račun. Ponudbe na upravnito Slov.
Naroda pod »Restavracija 1683«.

Traktori (trine), stroje vsake vrste in
ponudbe pod »ALLAV« na anončni zavod
Drago Beseljak Ljubljana. 1700

2 mizarska pomembnika